

DAUGIAU MARŠRUTŲ:

tavo
vaikas.lt

ELEKTRĖNAI

VIČIŪNAI
(ŠUNŲ ŪKIS)

KAIMYNAI
(OREIVIO SODYBA)

KRUŽIAUKA
(ŽIRGŲ ŪKIS)

KERNAVĖ
(KERNIAUS GIMTINĖ)

GRABIJOLAI
(SENASIS KAIMAS)

DŪKŠTOS
(AŽVOLYNO TAKAS)

VIEVIS

VELNIAKAMPIS
(STOVUKLAVIETĖ)

MILŽINIŠKAS ŠEIMOS SAVAITGALIS: KELIONĖ Į PRAEITĮ

VILNIUS

MILŽINIŠKAS ŠEIMOS SAVAITGALIS: KELIONĖ Į PRAEITĮ

Atvykite į Milžino mažylio gimtinę Kernavę – nuostabią legendinę vietą, kur Jūsų laukia milžiniškų nuotykių kupinas vasaros savaitgalis.

1. Apšilimas. Kelionė prasideda tankioje ąžuolų girioje, Neries regioniniame parke. Eidami Dūkštų ąžuolyno pažintiniu taku pamatysite, kaip atrodė senosios Lietuvos girios, suskaičiuosite 38 skulptūras, vaizduojančias lietuvių legendų ir mitologijos personažus. Šį objektą rasite važiuodami nuo Vilniaus link Kernavės, už Dūkštų miestelio pavažiavę 1 kilometrą.

2. Senojo kaimo dvasia. Grabijolai – unikalus gatvinis kaimas, skaičiuojantis jau 220 metų. Jo vienintelė gatvelė staiga baigiasi, atsiremusi į Nerį. Nors yra įvairių kaimo pavadinimo reikšmių, Konstantinas Tiškevičius, 1857 m. kasinėjęs Grabijolų pilkapius, manė, kad kaimo vardas kilęs nuo žodžio „graibyti“, t. y. „semti žuvį“. Tai ypatinga vieta, nes Grabijolų apylinkėse, šalia Neries, užfiksuota per dešimt vietų, susijusių su baltų religija ir mitologija: didžioji rėva Druskinė (Solnik), jos prieigose kyšančios Vestuvių ir Trijų brolių akmenų grupės, aukščiausias Alkų kalvų grandinės kalnas – Cypelis, ant kurio stovėjusi, o vėliau prasmegusi sentikių bažnyčia, žvejų ir sielininkų darbą trikdydavęs Pabarų kipšiukas ir daugelis kitų.

3. Kelionė laiku. Šis savaitgalis – kaip niekad tinkamas apsilankyti Kernavėje, nerti į senovę ir dar geriau pažinti Lietuvos milžinų gyvenimą dėl trijų priežasčių. Pirma, Kernavėje gimė ir užaugo milžinas Kernius iš Kotrynos Zylės knygos „Milžinas mažylis“. Antra, niekur kitur Lietuvoje nerasite 5 piliakalnių komplekso ar tokio gražaus Pajautos slėnio, kuriame iki 1390 m. stovėjo vienas didžiausių ir svarbiausių to meto medinių miestų. Kernavė yra turbūt vienintelė Lietuvoje vietovė, kur žmonės be pertrūkių gyvena jau 10 tūkstančių metų... Ir trečia, liepos 5–6 d. čia vyksta „Gyvosios archeologijos festivalis“, kai dabartis virsta Viduramžiais, todėl nepamirškite fotoaparato.

4. Kerniaus baras. Po rimtos dienos pradžios ir prieš kopimą ant piliakalnių vaikams reikia pasistiprinti. Šį kartą ilgai ieškoti nereikia: miestelio pradžioje lengvai pamatysite milžino Kerniaus vardu pavadintą barą, įsikūrusį sename malūne. O jei norisi vaišių gamtoje, iš vakaro išsikepkite sotų vištienos pyragą su sūriu: pasidarykite savo mėgstamos trupininės tešlos, įdarui patroškinkite 400 g vištienos filė su porais, mėsos prieskoniais ir 100 g 35 proc. grietinėlės. Kai įdaras atvės, įmaišykite 100 g kietojo sūrio, pavyzdžiui „Džiugo“. Į dvi dalis padalytą tešlą plonai iškočiokite. Vienas lakštas – pakloti, kitas – vištienai užkloti. Kraštus suspauskite, aptepkite vandeniu, pabadykite šakute ir kepkite 220 °C orkaitėje 25 min. Užteks keturiems rimtiems valgytojams.

5. Linksmybės Viduramžiuose. Atvykę į „Gyvosios archeologijos festivalį“ nejučia praleisite čia gerą pusdienį, jeigu ne ilgiau. Tai ne tik puiki proga supažindinti vaikus su Kernavės istorija ir senaisiais amatais, bet ir muzika, riterių kovomis, drabužių madomis, valgiais.

Visa programa internete: www.kernave.org/lt/naujienos/festivalis.

6. Muziejus. Būtinai apsilankykite Kernavės muziejuje, kur susipažinsite su miestelio istorija. Įdomu: šiemet švenčiame dešimtmetį, kai Kernavės archeologinė vietovė, pripažįstant jos išskirtinę pasaulinę vertę, buvo įtraukta į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą.

7. Naktis malūne. Nusprendėte likti nakvoti Kernavėje? Tuomet galite apsisistoti Kaimynų kaime esančioje tikro oreivio Arvydo Dirmeikio sodyboje, kur kiekviena naktis virsta lietuviška pasaka. Sodyba yra šalia ežero, kur iš ryto bus galima išsimaudyti! O prieš naktį galite perskaityti ištrauką iš Kotrynos Zylės knygos „Milžinas mažylis“.

8. Lavinančios pramogos „Šulinyje“. Užsukite į Kernavės centre įsikūrusią Henriko Orakausko skulptūros studiją-galeriją „Šuliny“. Čia vyksta edukacinės programos, o kieme galima pašaudyti „Atlantida“ patranka, išbandyti skulptūrakarietę „Kernavės taksi“, pažaisti mini krepšinį „Varlius“.

9. Šuniukai! Keliaujame į kinkomų šunų ūkį (Vičiūnų vienkiemį) netoli Kernavės, kur mus pasitinka apie 30 džiaugšmingai lojančių keturkojų. Čia vaikams patinka, nes jie nuolat apsupti šunų, mokosi juos pažinti, žaidžia, rungtiasi lenktynėse. Užsiregistruokite iš anksto.

10. Namelis prerijoje. Kernavėje yra daug vietų pajodinėti, tad siūlome užsukti į vieną žirgų ūkį Kryžiaukos kaime, kur laikomi žemaitukai – ištvermingiausi lietuviški žirgai. Šeimininkas organizuoja ir trumpus pasijodinėjimus vaikams po Kernavės apylinkes, ir rimtus žygius žirgais, bet būtina susitarti iš anksto. Ūkis yra 2 km nuo Kernavės, važiuojant Draučių kryptimi (koordinatės: 54054.219'N, 24051.957'E). Internete: kernaveszirgai.webs.com.

11. Poilsis prie Velniakampio. Sugrįžti iš senovės padės stebuklingos maudyinės archajiškame Velniakampio (Elniakampio) ežere, telkšančiame ledo guolio dubumoje, antroje Neries terasoje. Rytinėje pakrantėje įrengtoje stovyklavietėje (koordinatės: 5624517, 6072666 (LKS), 54.786318, 24.971522 (WGS), 54° 47' 18", 24° 58' 32" (WGS) galima pailsėti, pasimėgauti skaidriu ežero vandeniu.

Iki pasimatymo kitose Milžino mažylio kelionėse po Lietuvą!

AŠ IŠ KERNAVĖS

Ištrauka iš Kotrynos Zylės knygos „Milžinas mažylis“ (Vilnius: Aukso žuvys, 2014)

Istoriją pradėsiu nuo savęs ir tų dienų, kai gimiau. Tada Lietuvos kraštas dar buvo lygus. Vos pora kalvelių, keletas ežerų ir kur ne kur lenktyniaujančios jaunos upelės, ką tik tepradėjusios graužtis kelius plačiomis pievomis ir tankiais miškais.

Tėvai man davė Kerniaus vardą, kas, tiesą pasakius, jums, mažieji žmonės, turėtų skambėti juokingai, nes šis žodis mūsų kalboje reiškia „mažaūgis“. Tačiau mano tėveliams tai jokio juoko nekėlė – laikydami mane vos užgimusį ir dar visai gležnutį dideliuose delnuose, jie taip nusprendė ir toks aš po šiai dienai gyvenu – milžinas–mažylis.

Tėvai manęs vieno tesusilaukė, nes taip milžinų šeimose buvo priimta – mūsų kraštas labai mažas ir nors maisto, iš viršaus žvelgiant, susirasti ne taip jau sunku, bet pilną pilvą prisikimšti, kitų būtybių nenuskriaudžiant, sudėtingiau. Nors ne tik dėl maisto taip susiklostė – tėvai, kurie su visais to meto žemės padarais stengėsi gerai sutarti, žinojo, kad daug vaikų milžinų šeimoje reikė ir didelį vargą mūsų kaimynams, mažiesiems žmonėms. Jų dirbamus laukus padykę milžinukai išlaksytdavo ir ištrypdavo, o kartais ir pačius žmones sutrindavo ar kaip kitaip bejuokaudami labai nuskriausdavo. Todėl, jei esat girdėję padavimų, kaip milžinas, pro šalį eidamas, ariantį žemdirbį su visu jaučiu įsideda į kišenę, ar, (o siaube!) kulnu išmušęs daubą ir į ją nusišlapinęs vargšą žmogelį tokioje baloje paskandina, – žinokite, kad čia jaunėlių darbai ir išdaigos, kurios labai piktindavo jų tėvus ir visus suaugusius milžinus, kaip ir mažųjų žmonių pasaulyje būna dėl neklusnių vaikų ir paauglių.

Aš pats niekad, nei mažas, nei paaugęs ir iki pat šių dienų, jokio žmogaus nesu nuskriaudęs. Visad buvau smalsus, tad su mažaisiais kaimynais draugavau ir jiems nemažai gelbėjau. Tokį būdą, matyt, būsiu paveldėjęs iš tėvų: jie irgi labai šiltai su visais žmogeliais bičiuliovosi. Kiti milžinai būdavo santūresni – mėgo užsiimti savo reikalais ir su žemiau esančiaisiais daug bendra neturėti. Gal ir nieko keista – įsivaizduokite, kiek pastangų reikia išgirsti tokį menką padarėlį, o jam į pagalbą puolant netyčia grubiau ką padarius nepakenkti.

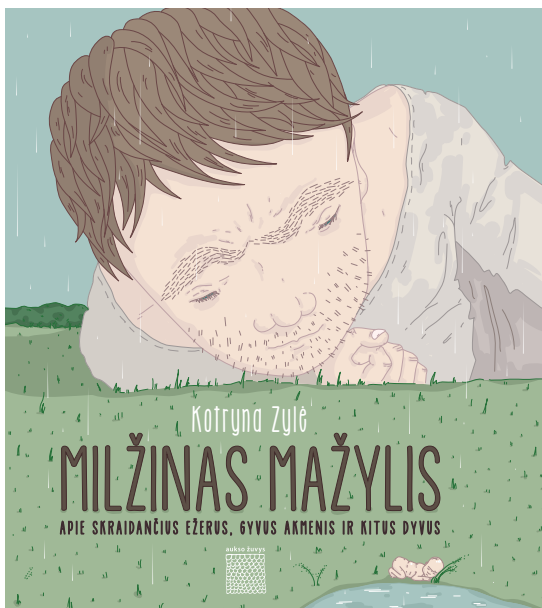
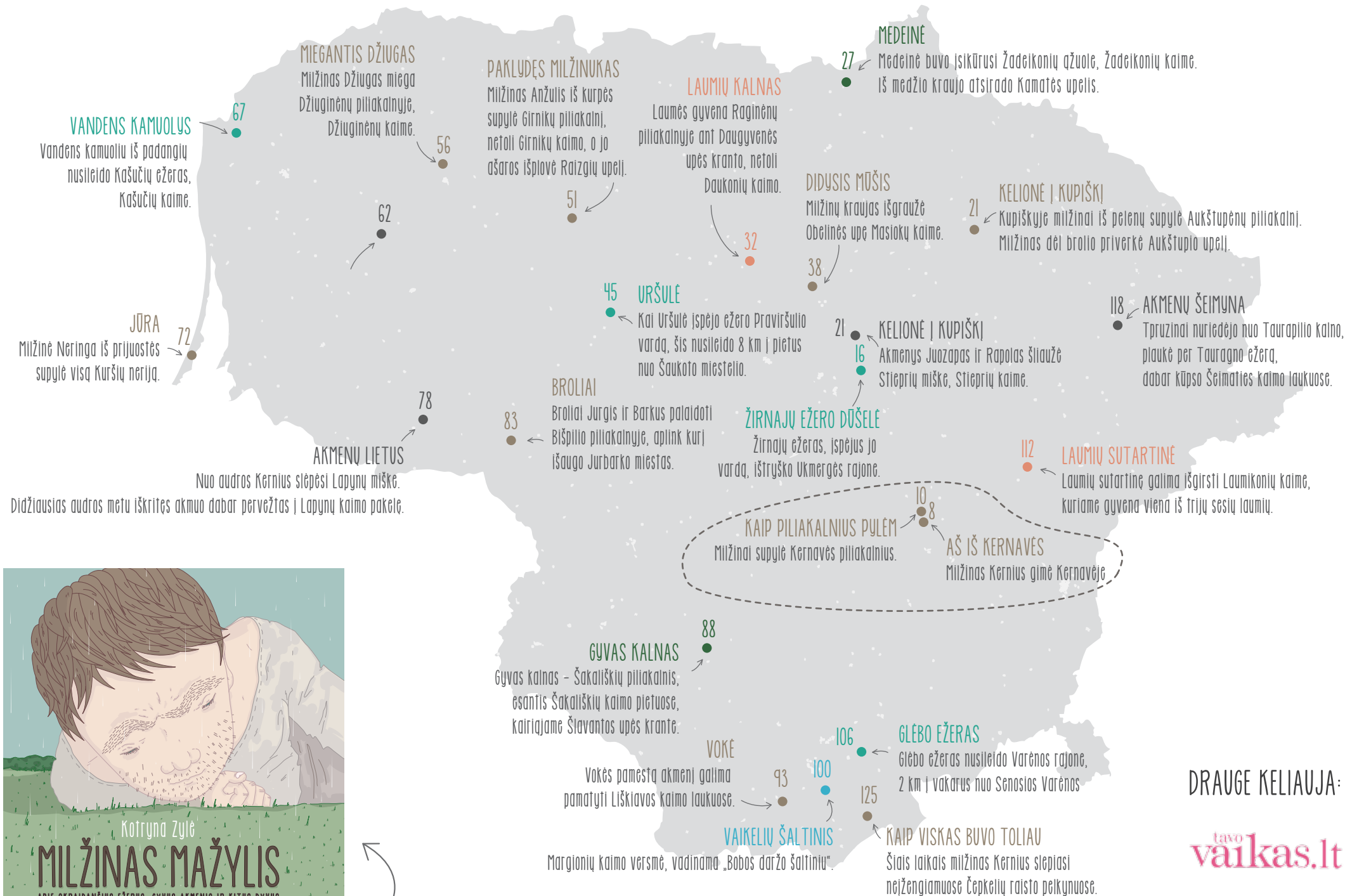
Augau aš labai gražiame krašte, dabar vadinamame Kernave, bet mano vaikystėje ten jokių piliakalnių nebuvo, tik didžiulis žalias laukas, o aplink – gūdi giria. Vasaromis saujomis valgėme laukines kriaušes ir obuolius, o kai ištrokšdavom, išsigrėždavome žemiau kabančius debesis. Tiesa, pagrindinis milžinų maistas tais laikais buvo Lietuvoj gausiai derėjusios milžinropės. Ir žalias grauždavom, ir virtas, ir keptas – su visokiais pagardais, o kartais tik druska pabarstytas. Būdavo, kad ir šernų ar briedžių tėvai iškepavo, bet stengėmės gyvais padarais nepiktnaudžiauti, nes kad ir kokie įmitę būtų, mums jų tik „ant vieno danties“ užtekdavo.

Milžinų pašonėje visad dūzgė mažųjų žmonių gyvenvietės su savo džiaugsmiais ir vargais. Kad ir gerai sutarėme su mažaisiais kaimynais, jie vis tiek apie mus daug visokių būtų ir nebūtų legendų buvo prisigalvoję ir ne tik santūresnių mūsų giminių, bet ir mano šeimos savo reikalais dažnai netrukdydavo. Pagalbos kviesdavosi tik tada, kai labai jau bėda prispirdavo, o mes patys irgi per daug nesikišome, kad neardytume pasaulio tvarkos.

Taip mūsų akyse ten, žemai, virė ne tik ramus žemdirbių gyvenimas, bet įvykdavo ir visokių karų su gretimais kaimais ar tolimesnėmis gyvenvietėmis. Nenorėjo me kištis dar ir todėl, kad dėl mažųjų žmonių nesusipyktume su jų priešų žemėse gyvenančiais mūsų didžiaisiais giminaičiais. Ir vis dėlto per mano gyvenimą vienas žiaurus milžinų mūšis įvyko, tik ne mažieji žmonės jį įplieskė. Na, bet apie tai – šiek tiek vėliau.

Tik štai vieną dieną nuo nesibaigiančių karų pavargę mūsų mažieji kaimynai sumanė, kaip mes galėtume jiems padėti, patys nesiveldami į mūšį.

Čia ir prasideda mano istorija apie tai, kaip kalnai dygo, ežerai atsimerkė, laumės sutartines traukė ir ugniniai aitvarai dangų raižė. Papasakosiu jums ir tai, ką tuo metu pats dariau, o kartais, nieko negalėdamas pakeisti, tiesiog stebėjau.

KELIAUTI KVIETČIA KNYGA „MILŽINAS MAŽYLIS“

DRAUGE KELIAUJA:

tavo
vaikas.lt

